

CBE/XXXXX

Zaaknummer 24.251

UITSPRAAK

Het College van Beroep voor de Examens van de EUR (hierna: College) heeft op 4 februari 2025 uitspraak gedaan op het beroep van

XXXXX, hierna: appellant,

dat is gericht tegen

het besluit van de examencommissie van de Erasmus School of Law (hierna: verweerder) van 16 augustus 2024 inhoudende de afwijzing van het verzoek tot het eenmalig tussentijds af mogen leggen van het tentamen Bedrijfseconomie en fiscaal comptabele toepassingen (RFD217) (hierna: het bestreden besluit).

1. Feiten en procesverloop

- 1.1 Appellant is in het studiejaar 2020-2021 gestart met de voltijd bacheloropleiding Fiscaal recht (hierna: opleiding). In het studiejaar 2021-2022 heeft deze opleiding in de deeltijdvariant vervolgd.
- 1.2 Op 25 mei 2024 heeft appellant deelgenomen aan het tentamen Bedrijfseconomie en fiscaal comptabele toepassingen (hierna: vak). Wegens IT-problemen tijdens dit tentamen is een compensatieregeling geïmplementeerd. Op 18 juli 2024 heeft appellant deelgenomen aan het reguliere hertentamen voor het vak. Beide keren heeft appellant geen voldoende behaald.
- 1.3 Op 10 augustus 2024 heeft appellant verweerder, op grond van de compensatieregeling, verzocht om voor het vak tussentijds een extra tentamen te mogen afleggen in oktober. Op 16 augustus 2024 ontvangt appellant het bestreden besluit.
- 1.4 Appellant heeft op 26 september 2024 pro forma beroep bij het College ingesteld. Het beroepschrift is op 22 oktober 2024 finaal aangevuld. Het College heeft het beroepschrift op 22 oktober 2024 doorgezonden aan verweerder met het verzoek om te bezien of een minnelijke schikking getroffen kan worden. Op 11 november 2024 heeft een schikkingsgesprek plaatsgevonden. Er is geen schikking bereikt.
- 1.5 Op 19 november 2024 is het verweerschrift door het College ontvangen. Op dezelfde dag heeft het College het verweerschrift aan appellant doorgezonden.
- 1.6 Op 24 november 2024 heeft appellant nadere beroepsgronden ingediend. Deze zijn op dezelfde dag aan verweerder doorgezonden. Op 25 november 2024 heeft appellant verzocht tot het verplaatsen van de hoorzitting naar een later moment. Appellant heeft gelijktijdig ingestemd met het verlengen van de beslistermijn van het CBE.
- 1.7 Het beroep is op de hoorzitting van het CBE op 4 februari 2025 behandeld. Appellant en verweerder zijn verschenen. Namens verweerder hebben XXXXX, voorzitter examencommissie, en XXXXX, secretaris examencommissie, het verweer gevoerd.

2. Standpunten partijen

2.1 Appellant kan zich niet verenigen met het bestreden besluit en voert daartoe, samengevat, het volgende aan:

- Appellant volgt het vak sinds het studiejaar 2021-2022. Tot op heden is het niet gelukt het vak succesvol af te ronden. Op 25 mei 2024 heeft hij deelgenomen aan het regulier tentamen voor het vak. Hierbij ondervond hij technische problemen, zo viel zijn laptop tot twee keer toe uit. Hij heeft een 4,6 voor dit tentamen behaald.
- Tijdens de inzage van dit tentamen bemerkte hij dat bij meerdere studenten, als zij dergelijke problemen hadden gehad, extra punten zijn toegekend. Hij heeft zich ook tot de docent gewend en voor één vraag maximale compensatie gekregen, voor een andere kreeg hij 5 van de 14 punten. Appellant stelt dat hier sprake is van arbitraire toekenning. Hij heeft hier schade, in de vorm van vertraging, door opgelopen. Verder leidt dit tot rechtsongelijkheid.
- Tijdens de herkansingsperiode heeft appellant zijn aandacht moeten verdelen over meerdere B1 en B2 vakken. Voor het regulier hertentamen van het vak heeft appellant een 1,0 behaald. Dit komt mede door het feit dat het tentamen inhoudelijk een grote wijzigingen ten opzichte van het eerdere tentamen vertoonde.
- Appellant bestrijdt dat hij geen reële poging heeft ondernomen bij de herkansing. Hij heeft zich voorbereid en zelfs contact met de docent van het vak opgenomen. Dit maakt dat niet gezegd kan worden dat zijn poging niet reëel was. Verder heeft hij geen baat bij het niet serieus nemen van de tentamenpogingen.
- Appellant mocht uit het canvas-bericht van 12 juni 2024 opmaken dat hij in aanmerking kwam voor de compensatieregeling. Hij heeft immers IT-problemen ondervonden tijdens het tentamen op 25 mei 2024 én hij heeft deelgenomen aan het hertentamen op 18 juli 2024. Appellant stelt dat het bestreden besluit in strijd is met het vertrouwens- én het rechtszekerheidsbeginsel. Voorafgaand is immers niet duidelijk geformuleerd dat het om een reële deelname zou moeten gaan. Verweerder kan dit appellant dan ook niet tegenwerpen.
- Appellant doet een beroep op de hardheidsclausule. De eerste volgende mogelijkheid om het vak te tentamineren is in mei 2025. Dan heeft appellant ook andere vakken die hij moet volgen. Een extra tussentijdse mogelijkheid biedt hem het perspectief om dit vak eerder te behalen en de focus te leggen op hetgeen daarna volgt.
- Appellant verzoekt het CBE om zijn beroep gegrond te verklaren en het besluit van verweerder te vernietigen en/of te heroverwegen.

2.2 Verweerder handhaaft het besluit en voert hiertoe, samengevat, het volgende aan:

- Op 25 mei 2024 nam appellant voor de vierde maal deel aan het tentamen. Tijdens dit tentamen hebben meerdere studenten hinder ondervonden door IT-problemen. Er is toen besloten een compensatieregeling te implementeren. Studenten konden een verzoek indienen om een extra tentamen tussentijds af te leggen in de periode augustus tot en met oktober 2024. De vorm en datum van het tentamen zou door de docent worden bepaald.
- Voorwaarden om aanspraak te kunnen maken op de compensatieregeling zijn:
 - o Deelname aan het reguliere tentamen van 25 mei 2024, en

- o Deelname aan het hertentamen op 18 juli 2024 en daar een onvoldoende voor hebben behaald.
- Verweerder heeft het verzoek van appellant om een extra tentamen tussentijds te mogen afleggen afgewezen omdat het door hem behaalde cijfer bij het hertentamen, een 1,0, niet wordt beschouwd als een reële deelname aan het hertentamen en daarom niet voldoet aan alle in de compensatieregeling gestelde voorwaarden. Verder was afname in oktober niet meer mogelijk, nu de datum reeds was vastgesteld op eind augustus.
- Artikel 8 lid 9 van de Regels van de examencommissie ESL 2023-2024 (hierna: Regels) bepaalt dat verweerder toestemming kan verlenen tot het tussentijds afleggen van het laatste tentamen van het bachelorexamen. Een van de voorwaarden is dat de student deelgenomen heeft aan de laatst geboden tentamengelegenheid en daarvoor tenminste een 4,0 heeft behaald. In onderhavig geval gaat het niet specifiek over het laatste tentamen van het bachelorexamen, maar verweerder meent dat de regeling analoog toegepast kan worden om te bezien of er sprake is van een reële deelname van appellant. Het door appellant behaalde resultaat duidt immers op een gebrekkige voorbereiding en minimale inspanning.
- Verder heeft appellant slechts 1 uur en 16 minuten van de totaal ter beschikking staande 3 uur voor het tentamen gebruikt. De door appellant bestede tijd is aanzienlijk korte dan de voorgeschreven tijdsduur, die aansluit bij de tijd die nodig is om de vragen volledig te beantwoorden. Dit duidt op onvoldoende voorbereiding en een gebrek aan serieuze poging om het tentamen met een voldoende af te ronden. De docent van het Vak onderschrijft dit en voegt toe dat zelfs met voldoende kennis van het vak een student in deze tijdspanne niet in staat zou zijn een voldoende te behalen. Verder heeft appellant bij meerdere vragen nagelaten een serieuze poging te doen om inhoudelijk te antwoorden. Dit komt volledig voor rekening van appellant.
- Verweerder stelt dat de compensatieregeling als doel heeft het nadeel dat is ontstaan bij het tentamen van 25 mei 2024 op gelijke wijze weg te nemen. Ondanks dat de tekst van de compensatieregeling geen uitsluitel biedt voor de term 'deelname', wordt, gelet op het doel van de regeling, een daadwerkelijke deelname van het hertentamen vereist. Anders hebben deze studenten een voordeel ten opzichte van andere studenten.
- Verweerder stelt zich dan ook op het standpunt dat het bestreden besluit zorgvuldig tot stand is gekomen, voldoende is gemotiveerd en deugdelijk is onderbouwd. Verweerder verzoekt het College om het beroep van appellante ongegrond te verklaren.

3 Verslag ter zitting d.d. 14 januari 2024

- 3.1 Ter zitting worden de standpunten van beide partijen herhaald. Appellant verduidelijkt dat de herkansing in juli wel degelijk serieus heeft genomen. Verder begrijpt hij niet waarom hij een verzoek moest indienen terwijl hij aan de gestelde eisen voldeed. Desgevraagd bevestigt appellant dat hij na 1 uur en 15 minuten bij het hertentamen is vertrokken. Hij maakt de meeste vragen uit zijn hoofd. Als hij de volle drie uur was blijven zitten, was het resultaat niet anders geweest. Verder geeft appellant aan dat in het canvas bericht werd gesproken over een derde kans voor alle studenten die dit vak als laatste hadden, waarbij naar de OER verwezen werd. Dat als maatstaf wordt gebruikt dat het om een reële poging moest gaan, werd hem later pas bekend.
- 3.2 Verweerder geeft aan het verzoek van meerdere studenten is afgewezen omdat zij geen reële poging hadden gedaan. Deze studenten gaven dat ook toe. Een extra tentamen afnemen is een verzwarende factor van het takenpakket. Om die reden is eerst naar het hertentamen verwezen. Als je daar geen voldoende behaalde kon je een verzoek voor een extra tentamen indienen. Verweerder is van mening dat daaruit dient te worden opgemaakt dat je een reële poging moest ondernemen bij het reguliere hertentamen.
- 3.3 Desgevraagd geeft verweerder aan dat het moment voor de extra kans is gekozen naar aanleiding van alle ingediende verzoeken. Het is niet duidelijk om hoeveel studenten het precies ging. Appellant geeft aan dat hij niet zeker weet of hij een volgend tentamen voor het Vak wel zal behalen, maar hij wil wel de mogelijkheid daartoe krijgen als hij daar recht op heeft. Verweerder heeft het vertrouwensbeginsel geschonden. Desgevraagd geeft appellant aan dat zijn studie niet loopt zoals hij zou willen. Als deeltijdstudent moet hij veel zelfstandig doen, wat hem niet goed lukt. Hij maakt veel gebruik van de studieadviseur.
- 3.4 Verweerder verduidelijkt dat de analoge toepassing van het doen van een reële poging niet is beschreven. Er is aangesloten bij de bestaande regeling voor een derde kans voor studenten die een laatste vak open hebben staan. Hierin wordt aangegeven dat een student minimaal een 4,0 moet hebben behaald. Echter, deze regeling is strikt genomen niet van toepassing. Verder blijkt dat de daar gestelde cijfer-eis niet consistent is toegepast. Verweerder geeft aan dat, mocht in de toekomst de bewoording anders moeten, dan bij dit artikel zal worden aangesloten. Het canvas bericht is op initiatief van de docent tot stand gekomen, met goedkeuring van verweerder. Verweerder herhaalt dat uit dit bericht impliciet blijkt dat het bij de deelname aan het hertentamen om een reële poging moet gaan.

4 Beoordeling College

- 4.1 Het College is, op grond van art. 7.61 lid 1 sub e Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW), bevoegd het beroep van appellant te behandelen. Het beroepschrift voldoet aan alle gestelde eisen. Het beroep van appellant is ontvankelijk.
- 4.2 Het College heeft niet de bevoegdheid om de eigen beslissing in de plaats te stellen van het bestreden besluit. Het toetsingskader van het College is in casu de beantwoording van de vraag of verweerder in redelijkheid heeft kunnen besluiten dat

appellant niet in de gelegenheid wordt gesteld een extra tussentijds tentamen af te leggen voor het vak.

- 4.3 Het College stelt vast dat niet betwist wordt dat appellant IT-problemen heeft ondervonden bij het afleggen van zijn tentamen op 25 mei 2024 en dat om die reden een compensatieregeling is ingesteld door verweerder. Deze compensatieregeling verwijst in eerste instantie naar de reguliere hertentamenkans. Als een student voor zowel het reguliere tentamen als het hertentamen een onvoldoende heeft behaald kan bij verweerder een verzoek tot het afleggen van een extra tussentijds tentamen worden ingediend. Het College stelt vast dat appellant voor beide tentamens een onvoldoende heeft behaald.
- 4.4 Bij de beoordeling van het verzoek van appellant tot het kunnen afleggen van een extra tussentijds tentamen heeft verweerder gebruik gemaakt van de kwalificatie 'reële poging'. Het is het College niet gebleken dat dit criterium specifiek voor deze situatie volgt uit de OER of andere regels. Anders dan verweerder heeft betoogd is het College van oordeel dat ook uit het op canvas gepubliceerde bericht niet blijkt dat een verzoek aan dit criterium zal worden getoetst. De aldaar gepubliceerde tekst luidt:
"1. Hertentamen: Wij verwijzen jullie in de eerste plaats naar het hertentamen *Bedrijfseconomie en FCT op 18 juli a.s. van 13.30 tot 16.30 uur. (...)*
2. Tussentijds tentamen: Indien je had deelgenomen aan het afgelopen reguliere tentamen en voor het hertentamen op 18 juli a.s. een onvoldoende behaalt, kun je op verzoek aan de examencommissie toestemming krijgen om het tentamen tussentijds af te leggen in de periode van augustus tot en met oktober a.s. De examinator bepaalt te zijner tijd de precies datum, *evenals de vorm van het tentamen. (...)*." Het standpunt van verweerder dat uit deze tekst impliciet volgt dat het bij het afleggen van het hertentamen op 18 juli a.s. om een reële poging moet gaan en dat het in te dienen verzoek hieraan wordt getoetst, volgt het College niet.
- 4.5 Het College is van oordeel dat het criterium 'reële poging' de tekst anders maakt dan de letterlijke tekst die in deze casus voor ligt. Verder is gebleken dat er geen bestaand beleid is met betrekking tot het toekennen van extra tussentijdse tentamens, niet zijnde het laatste vak. Daarmee is het evenmin beleid dat er minimaal een 4,0 moet zijn gehaald om een extra herkansing te ontvangen. Ter zitting is overigens gebleken verweerder de analoge toepassing van artikel 8 lid 9 OER niet consistent heeft uitgevoerd.
- 4.6 Een besluit, dus ook het onderhavige, dient zorgvuldig voorbereidt, logisch en navolgbaar te zijn. Belangrijk daarbij is dat de criteria waaraan getoetst zal worden duidelijk zijn én vooraf bekendgemaakt worden. Het College is van oordeel dat daar in onderhavig geval geen sprake van is. Het criterium 'reële poging' alsmede de definitie daarvan zijn niet aan appellant gecommuniceerd, doch wel gebruikt bij de beoordeling van het verzoek van appellant. Het College is dan ook van oordeel dat het besluit niet zorgvuldig is voorbereid (art. 3.4 Awb), het bestreden besluit niet in stand kan blijven en het beroep van appellant gegrond verklaard moet worden.

5 Uitspraak

Het College,

- I. verklaart het beroep van appellant gegrond;
- II. vernietigt het besluit van verweerder van 16 augustus 2024;
- III. verzoekt verweerder met inachtneming van deze uitspraak binnen drie weken na verzenddatum van deze uitspraak een nieuw besluit te nemen;

Aldus vastgesteld te Rotterdam op 4 februari 2025 door het College van Beroep voor de Examens van de EUR onder voorzitterschap van XXXXX, XXXXX (lid) en XXXXX (lid) in aanwezigheid van XXXXX, secretaris, en ondertekend door de voorzitter en de secretaris van het College.

XXXXX
voorzitter

XXXXX
secretaris

Uitspraak zaaknummer 24.251 verzonden op: 7 maart 2025

Tegen deze uitspraak kan een betrokkene binnen zes weken met ingang van de dag na die waarop deze uitspraak is bekendgemaakt, beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State te Den Haag, via website van de Raad van State (<https://www.raadvanstate.nl/studentenzaken>).

Bent u niet in staat uw beroep binnen de termijn van zes weken na de verzenddatum van dit besluit in te dienen? U kunt binnen deze termijn een inleidend (pro forma) beroepschrift indienen waarbij u nog gelegenheid zal worden geboden de gronden (motivering) aan te vullen.

Bijlage: juridisch kader

In de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek is voor zover relevant het volgende opgenomen:

Artikel 7.12b. Taken en bevoegdheden examencommissie

1. Naast de taken en bevoegdheden, bedoeld in de [artikelen 7.11](#) en [7.12, tweede lid](#), heeft een examencommissie de volgende taken en bevoegdheden:
 - o a.het borgen van de kwaliteit van de tentamens en examens onverminderd [artikel 7.12c](#),
 - o b.het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen binnen het kader van de onderwijs- en examenregeling, bedoeld in [artikel 7.13](#), om de uitslag van tentamens en examens te beoordelen en vast te stellen,

(...)

Artikel 7.61. Bevoegdheid college van beroep voor de examens

1. Het college van beroep voor de examens is bevoegd ten aanzien van de volgende beslissingen:
 - a. beslissingen als bedoeld in de artikelen 7.8b, derde en vijfde lid, en 7.9, eerste lid,
 - b. beslissingen inzake het met goed gevolg hebben afgelegd van het afsluitend examen, bedoeld in artikel 7.9d,
 - c. beslissingen, niet zijnde besluiten van algemene strekking, genomen op grond van het bepaalde bij of krachtens titel 2 van dit hoofdstuk, met het oog op de toelating tot examens,
 - d. beslissingen, genomen op grond van het aanvullend onderzoek, bedoeld in de artikelen 7.25, zesde lid, en 7.28, vierde lid,
 - e. beslissingen van examencommissies en examinatoren,
 - f. beslissingen van commissies als bedoeld in artikel 7.29, eerste lid, en
 - g. beslissingen, genomen op grond van artikel 7.30b met het oog op de toelating tot de in dat artikel bedoelde opleidingen.

De compensatieregeling zoals gepubliceerd op 12 juni 2024 luidt als volgt:

12 jun 10:24

Compensatieregelingen tentamen B-FCT

Beste student,

Tijdens het afgelopen tentamen Bedrijfseconomie en Fiscale Comptabele Toepassingen (FCT) hebben veel van jullie hinder ondervonden door ICT-problemen zoals het vastlopen van ANS of de laptop. Dit betreuren wij uiteraard zeer. Na overleg met de examencommissie informeren wij jullie graag over de volgende compensatieregelingen voor de studenten die het afgelopen reguliere tentamen hebben afgelegd:

1. **Hertentamen:** Wij verwijzen jullie in de eerste plaats naar het hertentamen Bedrijfseconomie en FCT op 18 juli a.s. van 13.30 tot 16.30 uur. Ook indien je een voldoende hebt behaald voor het afgelopen reguliere tentamen, kun je op verzoek deelnemen aan de herkansing. Het hoogst behaalde cijfer zal dan gelden. Dit verzoek moet binnen vijf dagen na de bekendmaking van de cijfers worden ingediend bij crifis@law.eur.nl. Indien nodig, kun je dispensatie krijgen van het maximale aantal (drie) hertentamens die je op grond van de OER mag afleggen. Dit verzoek kun je online indienen via het verzoekenformulier van de examencommissie: [Online Verzoekenformulier Examencommissie](#).
2. **Tussentijds tentamen:** Indien je had deelgenomen aan het afgelopen reguliere tentamen en voor het hertentamen op 18 juli a.s. een onvoldoende behaalt, kun je op verzoek aan de examencommissie toestemming krijgen om het tentamen tussentijds af te leggen in de periode van augustus tot en met oktober a.s. De examinerator bepaalt te zijner tijd de precieze datum, evenals de vorm van het tentamen. Voor studenten voor wie Bedrijfseconomie en FCT het laatste bachelorvak is om af te studeren, wordt er sowieso een tussentijds tentamen georganiseerd in augustus.

Wij vertrouwen erop dat deze maatregelen bijdragen aan een passende oplossing.

Met vriendelijke groeten,

De docenten van het vak

In de Regels is voor zover relevant het volgende opgenomen:

Artikel 8 Tussentijdse tentamens

- Lid 1 Een tussentijds tentamen is een tentamen dat in een andere vorm dan zoals bepaald in artikel Vorm van tentamens uit de OER behorende bij de opleiding van de examinandus, en/of op een ander tijdstip en/of op een andere plaats dan zoals bepaald in artikel 5 (Bekendmaking plaats en tijdstip tentamens) van deze regeling wordt afgenomen. Een tussentijds tentamen kan alleen plaatsvinden nadat de examencommissie, op verzoek van een examinandus, hiertoe toestemming heeft gegeven. De examencommissie is niet bevoegd om te beslissen op verzoeken tot het tussentijds afleggen van deeltentamens en deoltoetsen.

(..)

- Lid 8 Toestemming tot een tussentijds tentamen kan eenmalig per collegejaar per onderdeel worden verleend op grond van zeer bijzondere omstandigheden en aantoonbare studieovertraging indien er binnen 17 weken, te rekenen vanaf het moment van indiening van het verzoek zoals genoemd in lid 10, geen regulier of hertentamen voorhanden is. In de volgende gevallen kan sprake zijn van zeer bijzondere omstandigheden:
- Topsportverplichtingen;
 - Geboorte van een eigen kind of zwangerschaps- of bevallingsproblematiek;
 - Overlijden van partner, (stief)kinderen, (stief)ouders, (stief)broers of (stief)zussen.
- Lid 9 Toestemming tot het tussentijds afleggen van het laatste onderdeel van het bachelorexamen wordt, onverminderd het bepaalde in lid 1 tot en met 6, eenmalig per collegejaar verleend, indien de examinandus heeft deelgenomen aan de laatste geboden tentamenmogelijkheid van het betreffende onderdeel en daarvoor ten minste een 4 (vier) heeft gehaald en indien er binnen 17 weken geen regulier - of hertentamen voorhanden is.
- Toestemming tot het tussentijds afleggen van het laatste onderdeel van het masterexamen wordt, onverminderd het bepaalde in lid 1 tot en met 6, eenmalig per collegejaar verleend, indien de examinandus heeft deelgenomen aan de twee laatste geboden tentamenmogelijkheden van het betreffende onderdeel en voor één van deze tentamens ten minste een 4 (vier) heeft gehaald en indien er binnen 17 weken geen regulier - of hertentamen voorhanden is.
- Lid 10 De examinandus die een tentamen tussentijds tentamen wenst af te leggen, dient een gemotiveerd verzoek, ondersteund door relevant schriftelijk bewijsmateriaal, in te dienen bij de examencommissie. Indien dit verzoek betrekking heeft op het tussentijds afleggen van het laatste onderdeel van het bachelor- of masterexamen kan het verzoek niet eerder worden ingediend dan wanneer alle andere studieonderdelen (inclusief Juridisch-Academische Vaardigheden (voor fiscalisten) III, Onderzoeksvaardigheden I en II en/of de masterscriptie) met voldoende resultaat zijn afgerond. Scripties van masteropleidingen die een verdediging hanteren, dienen materieel te zijn afgerond c.q. de scribenten van deze scripties dienen te zijn toegelaten tot de scriptieverdediging op het moment van indiening van het verzoek.
- Lid 11 Indien de examencommissie toestemming tot het afleggen van een tussentijds tentamen heeft gegeven, dient de examinandus zich binnen 14 (veertien) dagen (tenzij anders bepaald) na dagtekening van de schriftelijke toestemming, bij de examinerator van het desbetreffende onderdeel te melden om met hem of haar een nadere afspraak te maken omtrent datum, tijd en plaats van het af te leggen tentamen. De desbetreffende examinerator bepaalt, zo nodig in overleg met de examencommissie, datum, tijdstip, plaats en vorm van het af te leggen tentamen.

Artikel 22 Hardheidsclausule

De examencommissie is bevoegd tegemoet te komen aan onbillijkheden van overwegende aard die zich bij de toepassing van deze regeling mochten voordoen.